

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 februarie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2016, declarat de avocatul Anatolie Barbacar, în numele inculpatei

*Scurtu Inga XXXXXXXX, născută la
xx xxxxxxxxxxx xxxx în s. XXXXXX-XXXXXX, r-nul XXXXX,
locuitoare a xxx. xxxxxxxx, str. XXXXXXXX xx/x, ap. xx,
cetățeană a R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 23.10.2013 – 25.02.2015,
instanța de apel: 23.03.2015 – 08.07.2016,
instanța de recurs: 07.06.2017 – 05.07.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 februarie 2015, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Scurtu Inga a fost condamnată în baza art. 326 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcția de avocat pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la începutul lunii martie 2013, inculpata Scurtu I., aflându-se în incinta Penitenciarului nr. 13, str. A. Bernardazzi 5, mun. Chișinău, activând în calitate de avocat, având obligația de diligență să apere drepturile lui Chihai A., a pretins de la acesta mijloace bănești, la acel moment într-un cuantum nestabil, susținând că poate obține o sentință de achitare pe caz și poate influența procurorul care reprezintă acuzarea de stat și superiorii acestuia, pentru ca ultimii să nu conteste sentința respectivă. După ce lui Chihai A. i-a fost schimbată măsura preventivă din arest preventiv în arest la domiciliu, la 24.09.2013 Scurtu Inga s-a întâlnit cu acesta în incinta localului „Milt”, str. Albișoara 80/5A, mun. Chișinău, unde a solicitat repetat mijloacele financiare în cuantum de 3000 euro, care conform ratei oficiale de schimb a BNM din luna septembrie 2013 constituiau 52.260 lei MD, asigurându-l că după transmiterea banilor situația sa se va soluționa pozitiv, deoarece 1000 euro vor fi transmiși părții vătămate în vederea reparării prejudiciului moral și material, 2000 euro fiind predestinați procurorilor din cadrul Procuraturii sectorului Botanica, mun. Chișinău.

Instanța a reținut că inculpata a depus o cerere prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În temeiul probelor administrate, instanța a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpatei și i-a încadrat acțiunile în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, ca pretinderea, acceptarea, primirea personal a banilor pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61 Cod penal, de gradul și caracterul pericolului social al faptei, că inculpata nu a fost anterior judecată, are un copil minor la întreținere.

Totodată, fiind reținute în calitate de circumstanțe atenuante doar recunoașterea vinovăției și căința în cele comise, lipsind circumstanțe excepționale, instanța a conchis lipsa temeiurilor pentru liberarea de răspundere penală a inculpatei.

Or, nefiind stabilite circumstanțe agravante și reieșind din faptul că inculpata a recunoscut vina în cele comise, se căiește și conștientizează fapta comisă, a solicitat examinarea cauzei în baza probelor acumulate pe parcursul urmăririi penale, instanța a concluzionat ca fiind justificată stabilirea unei pedepse fără izolarea acesteia de libertate.

3. Avocata Mihaela Vascauțan a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie liberată de răspundere penală, cu tragerea la răspundere administrativă în baza art. 55 Cod penal, cu aplicarea unei amenzi în mărime de 150 unități convenționale.

Apelanta a invocat că pedeapsa aplicată inculpatei nu corespunde circumstanțelor de drept și de fapt, fiind omisă că aceasta a recunoscut vina, nu are antecedente penale, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, că nu au fost constatate circumstanțe agravante și că are la întreținere un copil minor.

Instanța a neglijat solicitarea apărării privind aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, corectarea acesteia fiind posibilă și fără aplicarea pedepsei penale.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2016, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a încadrat juridic acțiunile inculpatei și just i-a stabilit o pedeapsă cu închisoarea și cu suspendarea condiționată a executării ei.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond corect a ținut cont că inculpata nu are antecedente penale, întreține un copil minor, a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate, precum și de gradul și caracterul pericolului social al faptei comise, circumstanțe care au condiționat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, tipul și mărimea pedepsei stabilite fiind eficiente pentru atingerea scopului legii.

Totodată, necătând că infracțiunea comisă de inculpată face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și că aceasta a comis pentru prima dată o abatere de la lege, corectarea ei nu ar fi posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Or, eventuala posibilitate de corectare a inculpatei, fără a fi sancționată penal, rezultă din atitudinea vinovatei față de cele întâmplate, iar din materialele cauzei nu rezultă că aceasta regretă fapta comisă, deși a recunoscut-o fiind conștientă de puterea probelor administrate și verificate în cauza dată.

Mai mult, din argumentele apelului declarat se întrevede o nouă versiune a inculpatei despre cele întâmplate, ce diferă de învinuirea adusă și motivele primirii sumei bănești de la clientul său.

În același timp, art. 55 Cod penal prevede imperativ că persoana care a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunii prevăzute la art. 326 Cod penal, iar în baza Legii 93 din 13.05.2016 publicată în Monitorul Oficial Nr. 163-168 - specificat art. 326 alin. (1) și (1¹) Cod penal, poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Astfel, aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatei nu este întemeiată, apelul declarat fiind nefondat.

5. Avocatul Anatolie Barbacar a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională, în conformitate cu dispozițiile art. 55 Cod penal.

Recurentul a invocat că apărarea a pledat asupra stabilirii inculpatei a unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, or, acțiunile acesteia au avut loc la data de 24.09.2013, până la operarea modificărilor la acest articol, iar

concluzia instanței de apel referitor la inaplicabilitatea dispozițiilor art. 55 Cod penal este vădit neîntemeiată și contrară legii.

Totodată, în cauzele penale nr. 4-1re-756/10 în privința lui Gamurari S. și nr. 1ra-378/13 în privința lui Butnari M. învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 326 alin. (1) Cod penal, acestora le-au fost aplicate pedepse prin prisma art. 55 Cod penal.

Astfel, prin hotărârea adoptată, inculpata este supusă unui tratament discriminatoriu în coraport cu alte persoane aflate în situații similare, iar instanța de apel a omis să se expună asupra acestor argumente.

Or, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine hotărârilor de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Prin urmare, fiind întrunite cerințele prevăzute la art. 55 Cod penal, inculpata recunoscându-și vina și reparând prejudiciul cauzat prin infracțiune, corectarea acesteia este posibilă fără ca ea să fie supusă răspunderii penale.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) și 16) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul avocatului este fondat în drept și pe art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, care prevede următoarele temeiuri pentru recursul ordinar - nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, care ar fi esența circumstanțelor că nu au fost întrunite elementele infracțiunii, că instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens și indicarea unor concrete erori de drept în aspectul vizat (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că temeiurile prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală - nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, nu au fost invocate de apărare și în apel, deci nu au niciun suport juridic, fiind neîntemeiate, astfel (pct. 3. - 5. din decizie).

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 16) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării

vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatei în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2. și 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 *pct. 11¹*), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor

pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c.Moldovei*).

Cu referire la argumentul recurentului că în unele cauze similare persoanele au fost liberate de răspundere penală și trase la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal, iar inculpatei i-ar fi fost încălcat dreptul de a nu fi discriminată în aspectul vizat (*pct. 5. din decizie*), se reține că aplicarea prevederilor art. 55, 61, 75, 90 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, în cauza de pe rol, în mod diferit de alte cauze penale, nu constituie în sine o eroare de drept, ci prezintă o procedură de drept, expres prevăzută în dispozițiile normelor nominalizate, de individualizare a pedepsei aplicate inculpaților de către instanța de judecată în fiecare caz aparte.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatei pedepse individualizate conform prevederilor legale, că norma de drept aplicată în hotărârea atacată nu contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Anatolie Barbacar, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 februarie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2016, în privința inculpatei Scurtu Inga XXXXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 iulie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco